

Національний
університет
оборони
України

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

“ЦИВІЛЬНЕ ТА ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО І ПРОЦЕС:
ДОКТРИНАЛЬНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ”

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий), PhD
Спеціальність	081 Право
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова викладання	Українська (англійська)
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS/90 год. (Л – 10 год., С – 16 год., Залік – 4 год.)
Курс/півріччя	2 курс
Лінк на дисципліну	https://adl.mil.gov.ua/login/index.php
Оригінальність дисципліни	Авторський курс
Ключові слова	цивільне та господарське право, юридична особа, цивільні та господарські зобов'язання, цивільний процес, господарський процес, представництво в судах, іноземний елемент.
Викладач	ПРОХОРЕНКО Михайло Михайлович кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри військового права та правоохоронної діяльності інституту стратегічних комунікацій. Сторінка в Orcid: https://orcid.org/0000-0002-1471-9134 Наукові та навчально-методичні праці за тематикою дисципліни: 1. Правове регулювання господарської діяльності та господарських відносин в особливий період ММ Прохоренко - Юридичний вісник. Повітряне і космічне право, 2016 https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=q4yM93MAAAAJ&citation_for_view=q4yM93MAAAAJ:d1gkVwhDpl0C 2. Методи адміністративно-правового регулювання відчуження військового майна // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична. Випуск 35/2022 https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/967/868

	<p>3. Правове регулювання господарської діяльності у Збройних Силах України: стан та перспективи [Текст] / М. М. Прохоренко /: Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2015. — № 4. — С. 81-88.. https://e-library.mu.edu.ua/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=2067830</p> <p>Підвищення кваліфікації:</p> <p>1. Навчальний курс для оперативних юридичних радників Франція Сертифікат від 15.12.2023 р. з 10-15.12.2023 р.</p> <p>2. Свідоцтво про підвищення кваліфікації СПК № 07834530/002238-19 курси лідерства оперативно-стратегічного рівня Вищих академічних курсів ЦППК НУОУ з 08.01.2019-27.06.2019 з.</p> <p>Контактні дані: e-mail: militar@ua.fm</p>
<p>Компетентності, які набуваються під час засвоєння навчальної дисципліни:</p>	<p>СК02. Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.</p> <p>СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності.</p> <p>СК08. Здатність проводити дослідження правового регулювання у сфері права національної безпеки та військового права, правового забезпечення європейської та євроатлантичної інтеграції.</p>
<p>Запланований результат:</p>	<p>РН03. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.</p> <p>РН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.</p> <p>РН10. Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.</p> <p>РН11. Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.</p> <p>РН12. Аналізувати тенденції розвитку права національної безпеки, військового права та військового законодавства, визначати перспективні напрями науково-правових досліджень.</p>
<p>Чому дисципліна для мене є важливою/корисною/актуальною?</p>	<p>Я отримаю фундаментальні знання з актуальних проблем предмету і системи цивільного та господарського права України, актуальних проблем цивільного та господарського процесу; представництва інтересів органів військового управління в судах.</p>
<p>Які знання я отримаю?</p>	<p>Знання щодо: трансформації предмету, методу, принципів та джерел цивільного та господарського права України; доктринальних підходів правового статусу фізичної особи, як суб'єкта цивільного права, сутності, підстав виникнення та системи цивільних та господарських зобов'язань та їх порівняльно-правова характеристика; актуальних проблем змісту поняття, системи та джерел цивільного процесу України, проблемних питань реалізації принципів цивільного процесуального права; актуальних аспектів</p>

	здійснення позовного провадження в цивільному процесі; проблем участі у цивільному та господарському процесах суб'єктів господарювання складових сил безпеки та оборони; порядку розгляду спорів та стадії господарського процесу у першій інстанції; повноважень апеляційної інстанції, порядку та розгляду апеляційної скарги за участю складових сил безпеки та оборони; повноважень касаційної інстанції, порядок та розгляд касаційної скарги за участю складових сил безпеки та оборони; проблемних питань підсудності господарських спорів, обтяжених іноземним елементом та порядок виконання рішень іноземних судів і арбітражів; правового забезпечення міжнародного військового співробітництва в економічній сфері та міжнародно-правове забезпечення економічної конкуренції на світовому ринку озброєння.
Які вміння я розвину?	Здатність приймати участь у справах щодо визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою. Уміння вирішувати проблемні питання опіки та піклування. Вирішувати процедурно-процесуальні проблеми визнання парового статусу військової частини як суб'єкта господарських та цивільно-правових відносин. Забезпечувати виконання зобов'язань в цивільному та господарському праві. Вміти організовувати представництво інтересів в цивільному та господарському процесі. Розв'язувати проблемні питання підсудності господарських спорів, обтяжених іноземним елементом та порядку виконання рішень іноземних судів і арбітражів. Приймати участь у військовому співробітництві в економічній сфері та міжнародно-правовому забезпечення економічної конкуренції на світовому ринку озброєння.
Що мене очікує?	Вивчення актуальних проблем цивільного, господарського права, а також проблемних питань цивільного та господарського процесу, вироблення оптимальних шляхів їх вирішення.
Якого результату я досягну?	Можу бути спроможний: оцінювати особливості правового регулювання цивільних та господарських правовідносин; аналізувати особливості прийняття участі у цивільному та господарському процесах; враховувати особливості реалізації цивільних та господарських зобов'язань.
Де я зможу застосувати отримані знання та вміння?	Під час проведення наукових досліджень. Під час обговорення відповідних тем на наукових конференціях, семінарах, круглих столах, нарадах, дискусіях, суперечках тощо. У майбутній науково-педагогічній (науковій) діяльності
Зміст навчальної дисципліни	Тема 1. Актуальні проблеми цивільного та господарського права. Л 1/1. Актуальні проблеми предмету та системи цивільного та господарського права України. С 1/2. Доктринальні підходи щодо правового статусу фізичної особи, як суб'єкта цивільного права. С 1/3. Доктринальні підходи щодо визначення понять юридичної особа як суб'єкта цивільного та господарського права. Л 1/4. Доктринальні підходи визначень зобов'язальних правовідносин С 1/5. Актуальні проблеми змісту зобов'язальних правовідносин в цивільному та господарському праві. Тема 2. Актуальні проблеми цивільного та господарського процесу. Л 2/1. Доктринальні підходи щодо змісту цивільного процесуального права. С 2/2. Актуальні аспекти здійснення позовне провадження в цивільному

	<p>процесі. С 2/3. Актуальні проблеми розгляду цивільних справ у суді. л 2/4. Проблемні питання апеляційного та касаційне провадження .. С 2/5. Апеляційне та касаційне провадження Л 2/6. Актуальні проблеми участі у господарському процесі суб'єктів господарювання складових сил безпеки та оборони. . С 2/7. Участь складових сил безпеки та оборони у позовному провадженні та стадії господарського процесу. С 2/8. Актуальні питання міжнародного процесу Залік</p>
<p>Інформаційні джерела</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України від 28 червня 1996 р. 2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р.; 3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р.; 4. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року 5. Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 року 6. Закон України "Про господарську діяльність у Збройних Силах України", від 21.09.1999. №1076-ХІУ. 7. Закон України «Про державний матеріальний резерв» від 24 січня 1997 року. 8. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12 травня 2015 року. 9. Указ Президента України "Про затвердження Концепції економічної та господарської діяльності Збройних Сил України в сучасних умовах" від 19.04.97р. №353/97. 10. Наказ Міністра оборони України від 20 березня 2004р. №100“Про організацію представництва Міністерства оборони України”. 11. Наказ Міністра оборони України № 744 від 30.12.2016 “Про організацію претензійної та позовної роботи, представництва інтересів у судах і виконання рішень судів у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України”. 12. Прохоренко М.М. Правове регулювання господарської діяльності у Збройних Силах України: стан та перспективи // Бюлетень Міністерства юстиції України. – К., 2015. – №4. – С. 81 – 88. 13. Прохоренко М.М. Господарська діяльність та господарські відносини в особливий період // Юридичний вісник Повітряне і космічне право. – К. 2017. – 2(39). С. 151-161. 14. Господарське право (Загальна частина) : підручник. За ред. В.С. Щербини, В.В. Резнікової. Київ : Видавництво Ліра-К. 2021. – 448 с. 15. Цивільне право України (частина загальна): підручник / за ред. І. В. Спасибо-Фатеевої. Харків: Екус, 2024. 568 с. 16. Цивільне право України: підручник. 3-е вид., перероб. і доп. У 2 ч. Ч. 1. Загальна. / за ред. Р. Б. Шишки (кер. авт. кол.). Київ: Видавництво «Ліра-К», 2022. 796 с. 17. Цивільне процесуальне право України : навчальний посібник / кол. авторів ; за ред. В. О. Кучера, А. О. Дутко. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 728 с. 18. Мелех Л. В. Господарський процес України : підручник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 316 с. 19. Чернега В. М. Господарське процесуальне право: загальна частина : підручник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2023. 178 с. 20. Господарське право : навч. п практикум / кол. авт. [Резворович К.Р., Юнін О. С. та ін.]–Дніпро: Видавець Біла К. О., 2021. –507 с.

	<p>Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. / за заг. ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, В. В. Луця ; [наук. ред. М. М. Хоменко]. 6-те вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2019 . Т. 1. 747 с. 2. Бойченко Е.Г. Правове регулювання господарської діяльності військових частин Збройних Сил України / автореферат на здоб. наук. Ступ. к.ю.н. Одеса 2015 – 17 с. 3. Військове право: підручник / за ред І.М. Коропатника, І.М. Шопіної: А Алерта, 2019. 648 с. 4. Харитонов Є. О., Харитонova О. І. Оновлення (кодифікації і рекодифікації) цивільного законодавства України: досвід, проблеми та перспективи: монографія. Одеса: Фенікс, 2020. 462 с. 5. Цивільне процесуальне право України (Загальна частина): підруч. / О.В. Гетманцев, Л.А. Кондрат'єва, Л.А. Остафійчук, А.Л. Паскар, І.Ю. Татулич; за ред. О.В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича , 2022, 412 с.
<p>«Правила гри»</p>	<p>З боку викладача:</p> <ul style="list-style-type: none"> – забезпечення потреб та запитів здобувачів; – подання актуального й необхідного матеріалу; – наповнення дистанційного курсу на платформі Moodle; – дотримання андрогогічної справедливості, норм та принципів андрогогічної етики, відкритість і щирість у спілкуванні; – забезпечення позитивної й творчої атмосфери на навчальних заняттях. <p>З боку здобувача:</p> <ul style="list-style-type: none"> – готовність навчатися, розвиватися і змінюватися; – відвідування навчальних занять; – опрацювання лекційного матеріалу; – якісна підготовка до семінарських занять; – доброзичливість, відкритість, щирість, готовність до конструктивної критики; – оригінальність, креативність, ініціативність; – дотримання академічної доброчесності
<p>Академічна мобільність</p>	<p>Здобувачу освіти гарантується право на академічну мобільність, яка здійснюється відповідно до угод та меморандумів про наукову та науково-технічну співпрацю із закладами НАН України, ВВНЗ, військовими навчальними підрозділами ЗВО та науковими організаціями. А також відповідно до угод про співпрацю із закордонними військовими ЗВО, доступом до спільних освітньо-наукових проєктів (ERASMUS+, DEEP UKRAINE Programme), та залученням до міжнародних конференцій.</p>
<p>Додатково</p>	<p>Детальнішу інформацію про “Цивільне та господарське право і процес: доктринальні та практичні проблеми” наведено в робочій програмі навчальної дисципліни</p>